

Outdoor aktører har betydning for lokal udvikling. Deres bidrag rækker ud over ren omsætning.

Outdoorturisme er på vækstdagsordenen i offentlige strategier og offentlig-private udviklingspartnerskaber i mange yderområder verden over, og det skaber høje forventninger til outdoorturismens jobskabelse og udvikling af landdistrikter.

Mikro-iværksættere og frivillige eventarrangører er mobile, engagerede i flere steder på én gang og orienterede mod andre mål end udelukkende profitmaksimering. Disse ting kombineret repræsenterer et stærkt potentiale for udvikling i landdistrikterne - et potentiale der har tendens til at være undervurderet af de etablerede turisme og regionale udviklingsaktører.

Det viser en ny undersøgelse, der spørger, hvordan mikroiværksættere og frivillige arrangører bidrager til kyst- og natur destinationens udvikling, og hvordan deres bidrag bedst kan være støttet af regionale udviklingsaktører. Bornholm er brugt som case.

Studiet viser, at mikro-entreprenørerne og de frivillige event-arrangører er helt centrale i øens outdoor turisme udvikling, og at de kan bidrage med vigtig innovation, translokale ressourcer og stedsbranding. De små outdoorturisme-aktører bidrager udover (beskeden) turismegenereret indkomst og (ofte) deltidsbeskæftigelse med:

Stærk samarbejds- og netværksadfærd

At forene samarbejdet både vedrørende forretning, produkt og udvikling af stedet

Forretningsdiversitet og fleksibilitet

Translokale ressourcer og viden

Aktivt engagement i udvikling af lokalområder og stedsbranding

Outdooraktører er meget forskellige. De varierer fx mht størrelse, sæsonfokus og flyttømestre. Værdien af aktørenes bidrag er væsentlig for destinationen men tæller ikke nødvendigvis mange arbejdspladser:

Type af aktør	Indhold	Størrelse	Beboer karakteristisk	Sæsonfokus
Sports klub, event-organisator	Lang-distance løb, ekstrem race, klatre konkurrence; Vær cykelklub, MTB konkurrence; Iron man events	Fortrinsvist frivillige	Fæstboende og folk der tiljogere har boet på stedet	Varierer
Udendørs aktivitet, turisme virksomheder	Surfing, kajak, MTB, dykning, roeping, Træ top klatring, klatring, fiskeri, yoga, mindfulness i naturen, vandring, guidede ture	Micro og små: fra deltid til heltids. Hvis ansatte kun i sæson	Beboere. Mange tilflyttere fra øvrige Danmark og udlandet	Varierer
Overnatning og pakke-rejser	Hoteller, pensioner, sommerhus-udlejning, B&B, booking af aktiviteter	Micro til mellemstore. Fra deltid til fuldtidsansatte	Få nyligt tilflyttere. Mange langtidse fæstboende. En enkelt sommer "beboer"	Sommer +skuldersæson

Anbefalinger

For at forstå lokal udvikling og rurale indtjeningsmuligheder indenfor outdoor turisme på Bornholm bør man se bredt på de destinationsudviklingsbidrag, mikro-entreprenører og frivillige event-arrangørerskaber, snarere end fx udelukkende at se på omsætning eller volumen målt på salg i den enkelte virksomhed. Her må lokaludvikling og de translokale aspekter af de lokale aktørers virke også tages med i

Det er vigtigt at forstå hvad der driver (og bekymrer) mikro-entreprenørerne og de frivillige event-arrangører, for at politikker og strategier kan matche denne vigtige gruppe.

Der må tages hensyn til micro-entreprenørernes 'patchwork' indkomstgrundlag, når workshops, møder eller andre erhvervs- eller netværksfremmende aktiviteter planlægges.

1

2

3

Outdoor turisme aktiviteter på Bornholm karakteriseres af meget forskelligartede aktører, inklusive mikro-entreprenører med kombinerede livsstils og sports-motivationer, klubber og foreninger der arrangerer outdoor- og sportsevents på frivillig basis, og veletablerede turisme-firmaer der tilbyder overnatning og tour-pakker.

Fleer af de frivillige eventarrangører bor ikke på øen, men føler en tilknytning dertil, der driver deres engagement. Mange af mikro-entreprenørerne er flyttet til Bornholm pga. de muligheder øen giver for at udøve deres outdoor aktivitet, eller pga. forventningen om at kunne få en ønsket balance mellem familie- og arbejdsliv. De ser øen med nye øjne og værdsætter dens kvaliteter på ny, samtidig med at de bidrager med og trækker på ressourcer, der ikke allerede findes på øen, gennem deres netværk og tidligere erfaringer fra andre lokaliteter.

Micro-entreprenørers kombination af forskellige indtægtskilder, og den fleksibilitet det giver den, er en nøgle til at muliggøre mange outdoor-firmaer i en rural sammenhæng. Deres 'patchwork' tilgang bidrager derfor til selve eksistensen af entreprenører i rurale kystområder, og til at opbygge resiliente, om end små, virksomheder. Sammen bidrager de forskelligartede mikroentreprenører og frivillige eventarrangører til udviklingen af en særlig og mangfoldig 'outdoor destination'. Deres bidrag er dog ikke begrænset til turismen, men rækker langt ind i øens lokalsamfund. Deres netværksorientering, translokale forbindelser og virksomhedsdiversitet er vigtige karakteristika der gør, at de bidrager med innovation og destinations resiliens. Det er vigtigt at forstå, hvad der driver (og bekymrer) mikro-entreprenørerne og de frivillige event-arrangører, for at politikker og strategier kan matche denne vigtige gruppe.

"Vi laver det der løb, fordi vi ville vise Bornholm frem. Og så er vi bevidst gået ind og søgt samarbejdspartnere og sponsorer til præmier som er lokale specialiteter. Så gastronomiske [sponsorer] og lidt kunsthåndværkere og sådan nogle ting. [...]" [V]i gør det her fordi Bornholm er unik, og så er der også nogle andre - udover naturen - unikke sider, som vi tænkte vi ville prøve at præsentere."

Frivillig event-arrangør, opvokset på Bornholm, om branding af event og sted, gennem strategisk samarbejde med sponsorer.

Ordforklaring

Translokale

Tilvalgsbeboerne - eller 'translokale' - bor ikke fast i landdistrikterne og de har ikke nødvendigvis planer om at flytte dertil. Men de føler alligevel en stærk tilknytning til stedet og engagerer sig i lokale projekter af forskellig karakter.

Resiliens

Begrebet henviser til menneskers og fællesskabers evne til at bevare og udvikle sociale ressourcer og sammenhængskraft til at modstå kriser og langvarige udfordringer.

Om undersøgelsen

Denne undersøgelse spørger hvordan mikro-iværksættere og frivillige arrangører bidrager til kyst- og natur destinationens udvikling, og hvordan deres bidrag bedst kan være støttet af regionale udviklingsaktører.

Den er baseret på 28 interviews med outdoor-turisme aktører og regionale udviklingsaktører, samt observation af 9 outdoor-turisme projektaktiviteter (over en periode på to år), samt ved en workshop om outdoor-turisme og certificering.

Artiklen er skrevet som en del af forsknings- og innovationsprojektet "Innovation in Coastal Tourism: Co-creating Competitive Experiences (InnoCoast), finansieret af Innovationsfonden, bevilling # 5154-0002B.